

Ο ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΝΤΣ ΚΑΙ ΡΟΜΠΕΡΤΣ: Η ΚΟΡΗ ΜΟΥ ΚΟΡΗ ΣΟΥ

Σάββατο, 5 Δεκεμβρίου

Ένα έργο διαλεγμένο μ' ευκολία μιά μετάφραση δίχως αξιώσεις: ανάθασμα με κέφι, δίχως βασάνωμα: ο ίδιος ο 'Αργυρόπουλος κέφι, μεράκι' κοινό το δικό του, το μετρημένο, τ' όμοιο πάντα κι' αλλοιώτικο από τών άλλων θεάτρων, άνοικατεμένο από το κοινό της πόδας, της επιθεώρησης κι' από ανθρώπους που δεν πάνε άλλοτε στο θέατρο. Μιά άτμωσφαιρα ξενιοσασιάς, κερφισι, σάν πανηγυριού, σάν τσίρκουλου. Αυτό σήμερα, αυτό χτες και αύριο. Τίποτα δε δείχνει πως θ' αλλάξει, γιατί δεν ήρθε ακόμα ο καιρός ή γιατί ίσως βιάστηκε να ρθει ο 'Αργυρόπουλος.

Μά ο 'Αργυρόπουλος υπάρχει κι' αν ο ίδιος άποτραβιέται και ήσυχάζει σ' εκείνο που χει, ξεπερνάει μολοτούχο το έργο του γιατί είναι μιά έντονη προσωπικότητα, μιά καλλιτεχνική διαίσθησι ή και μιά πνευματική στο βάθος φησι. Χωρίς ίσως να το ξέρει κι' ο ίδιος, χαράζει από τη γωνιά του ένα νοοπάκι που βγάζει— και θα όδηγήσει μιά μέρα — στο δράμα της Τέχνης. Ο 'Αργυρόπουλος είναι θεατρώνος είναι ο μάλιστα της σκηνης' είναι τεχνίτης. Κι' ο τεχνίτης, ο συνειδητός φροιά, είναι εκείνος που σήμερα έχει τον πρώτο λόγο στη διαμόρφωση της Τέχνης, όχι στη μικρή μας Ελλάδα με τις άσχηματοποίητες άδεια τάσεις της, αλλά στην κλαυτέρη καλλιτεχνική κίνηση της εποχής μας.

Αν ο 'Αργυρόπουλος δεν κρατήθηκε σ' ένα μέτρο αστηρότερο, ως μη ρίξωμε όλο το βάρος σ' αυτόν νομίζω πως και πολύ είναι δικό μας. Δε μας άρσσει να βλέπουμε γερά και κατώματα τη ζωή, παρά μας άρσσει να μας τη σεργιάρουν άρωπάθα, φλου και ψευτορωμαντικά. Ο 'Αργυρόπουλος τη ζωή ξέρει να τη βλέπει και δε ντρέ-

πεται να τη δείξει έντονα, χαρακτηρισμένα, μ' όλες της τις άδυναμίες, τις άσκήμιες αν θέλετε, βαλμένες άυτόσο σε σχήμα, μορφοποιημένες, και λοιπόν κατομένες τέχνη. Γι' αυτό δεν του χρειάζεται παρά έστω κι' ένα ξέθωρο, φευγαλέο άχνάρι ένός τύπου: ο καιβάς

Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Στο έργο «Η Κόρη μου κόρη σου»

ένός έστω και μέτριου συγγραφέα' του φτάνει αυτό για να φτιάσει ζωές στο συμβατικό κόσμο της τέχνης του. Κι' αν δεν είμαστε κατοσυνηθισμένοι από το άλλο, το άτονο, το δίχως κόκαλα και δύναμη, το γιομάτο άνόητη έπαρση κι' άρωπαθεία' κι' αν άφίναμε τη σοφία μας και την κοινωνική κομμιότητα κι' έπιστημότητα, το σνομπιούδ μας, έξω από την αίσθησα του θεάτρου του, θα χαιρόμαστε άληθινά αυτό που μπορεί να μας άρσσει' κι' αυτός θα μας τώδινε τότε βασανισμένο, δουλεμένο, γεμάτο και δικαιοσύνη από πνευματικό περιεχόμενο. Θάγε τον καιρό και θα κεντριζότανε να το κάνει αυτό. Τώρα ο 'Αργυρόπουλος είναι το θέατρο σάν τέχνη στη βαθμίδα του τσίρκου. Όμως είναι θέατρο και γι' αυτό έχει άξία.

Τί είναι «Η Κόρη μου κόρη σου» τών Λέντς και Ρόμπερτς; Ούτε αυτό που είναι στο γερμανικό πρωτότυπο γιατί ή μετάφραση δεν έδωσε το πνεύμα του. Όχι χωρίς λόγο άστόσο. Έργα που δεν είναι θέατρο — δεν είναι ούτε το βουλεβαδιέριο γαλλικό — αλλά άκακα και άφυλολόγητα

παιγνίδια για διασκέδαση, προσεχόμενα, ως πνεύμα, από το πατάρι του γερμανικού βαριετέ, όπου οι χαριτωμένοι ντιζέρ φτιάνανε μιά σχολή του λογοπαιγνίου και της άπιθανότητας, δε μπορούν να βγούν από τα όρια της χώρας τους κι' ούτε ν' άνθίζουσε σε ξένο κλίμα. Το μυστικό της χάρας τους είναι που δε θέλουν νάχουν το βάρος της

σοβαρότητας. Κι' ο 'Αργυρόπουλος δεν τα παίρνει ποτέ στα σοβαρά' αυτό σώζει την κατάσταση. Ο θεατής του πηγαίνει, διασκεδάζει και φεύγει την περιμένοντας να του μείνει τίποτα μετά το εύχάριστο πέρασμα τών δυό άρών. Κι' όμως κάτι του μένει. Η άναγάλλια που δίνει στην ψυχή ή καλλιτεχνική έκφραση, το έντονο και σχηματοποιημένο δόσιμο της ζωής από τών 'Αργυρόπουλο. Οι άφορμές του είναι άσημαντες' το άποτέλεμά του ζωντανό. Ο ταγματάρχης τών Ρόμπερτς και Λέντς είναι άσημαντη ύπαρξη — αν είναι και τέτοια — ο ταγματάρχης του 'Αργυρόπουλου είναι ένας ζωντανός τύπος, έντονα χαρακτηρισμένος. Τόν παρακολουθείς και λές πως μόνο έτσι μπορούσε να ήτανε, μόνο έτσι μπορούσε να στέκεται, να περπατάει, να φτερνίζεται, να σκέφτεται και να μιλάει μόνο τέτοιο μπορούσε να είναι το γέλιο του. Αυτό το γέλιο, αυτό το φτέρνισμα, ή σιπη κλόττα, οι χοντρές ζωριατιές στο μάγουλο, το κρεμασμα του ισχνού σαγονίου, τα καρφέ μαλλιά, ή γερτή στάση είναι οι προσεχόμες του τύπου—ένός τύπου—στη ζωή που κάνουνε το χαρακτηριστικό του περιγραμμά. Αυτές άναδεικνύει κι' ο 'Αργυρόπουλος έντονα και λεπτερωμένες από τη φορτική λεπτομέρεια της κωνής ζωής.

Κρίμα που άφορη ή μιλήσουμε για τών 'Αργυρόπουλο μας δίνει μιά όχι από τις πιο εδτυχημένες κι' ίσως ή πιο πρόχειρη του εκδήλωση. Άλλοίως θα μπορούσαμε ν' άπλοδοήμε και να δείξουμε κι' από άλλες μεριές τη σωστή σημακή του διαίσθησι, όταν καταφέρνει να έκφραστούν κι' οι γήρω του, κι' όσο γίνεται, με το ίδιο πνεύμα, ή όταν με πραγματική σημακή αντίληψη στήνει στη σκηνη ένα έργο, ή κάποιες σηνές του, όσες θέλει. Σάν και τώρα στη β' πράξη, που ή κωνη εκείνη σκηνη μεταξύ 'Αργυρόπουλου και Γαβρηλίδη, με το κρεσένο του διάλογου, το σπρε κι' έλα και το στρατιωτικό διόρθωμα του βηματισμού του ταγματάρχη, γίνεται ή πιο χαριτωμένη της παράστασης.

Δε θα μας λείπει ή εδκαίρια να ξαναμιλήσουμε για τών 'Αργυρόπουλο και θέχουμε πάλι πολλά να πούμε και να εξηγήσουμε ακόμα τα όσα σήμερα δεν εξηγήθηκαν όδότελα. Κι' όσο στην άρχη του σημερινού σημειώματος άπόκλεισα την περιήτωση ν' αλλάξουν αύριο τα πράματα, μιά έλλιδα δεν μπορεί να μην κορυφωθεί πως ο ξεχωριστός αυτός στο ελληνικό θέατρο άνθρωπος θα δώσει μιά φορά τη σημακή του έκφραση συνταριασμένη με το βαθύτερο πνευματικό έαυτό του.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ